

Nederlandse Vereniging voor Afvalwaterbehandeling en Waterkwaliteitsbeheer

Jaarverslag 1983

1. Algemeen

Het jaar 1983 werd gekenmerkt door festiviteiten rond het 25-jarig jubileum van de vereniging. De feestelijkheden vonden plaats op 9 september. Het programma bestond uit een middag- en avondgedeelte. Tijdens de middag in de Stadsschouwburg te Nijmegen werd een aantal lezingen gehouden, die in gebundelde vorm zijn uitgegeven. Door een aantal NVA-leden werd vervolgens een cabaret verzorgd onder het motto 'Afvalwater is een schone zaak, het schenkt het mensdom veel vermaak'. Tijdens de avond werd op Kasteel Doornenburg een diner-dansant gehouden. De feestelijkheden mogen als zeer geslaagd worden beschouwd. In 1983 zijn zowel op het financiële als organisatorische vlak verdergaande voorbereidingen getroffen voor het IAWPRC-congres, dat van 17 tot en met 21 september 1984 te Amsterdam plaatsvindt. De ledenvergadering van de NVA heeft besloten het risico voor de NVA tot maximaal f 120.000,- te beperken. De belangstelling voor het congres is boven verwachting groot. In het verslagjaar is een nieuwe cursus riolering van start gegaan. Zowel de theorie als praktijksituaties worden tijdens de cursus belicht. De cursus wordt op dit moment te Amersfoort en Dordrecht gehouden. In de toekomst mogelijk op meerdere plaatsen, waarbij tevens een vervolgcursus op het programma staat.

2. Leden en bestuur

2.1. Leden

In de voorjaarsvergadering, gehouden op 29 april 1983 te Utrecht, werden de volgende zaken aan de orde gesteld:

- jaarverslag 1982;
 - jaarrekening 1982;
 - bestuursmutaties;
- prof. dr. L. Lijklema is volgens rooster aan aftreden toe. In zijn plaats werd als bestuurslid benoemd ir. J. H. Rensink van de vakgroep Waterzuivering, Landbouwhogeschool Wageningen.

	Stand 1-1-1983	Aanmeldingen	Opzeggingen	Van studielid naar gewoon lid	Stand 31-12-1983
gewone leden	868	14	40	+ 46	888
sectieleden	746	24	34	–	736
studieleden	139	28	11	+ 46	110
begunstigers	149	4	6	–	147
totaal	1.902	70	91	0	1.881

Voorts zijn volgens rooster aftredend, doch herverkiesbaar de heren ir. R. T. Eikelboom, ir. H. A. Meyer en ir. J. Weenink; zij werden herbenoemd;

- mededelingen van de commissies.
- In de najaarsvergadering, gehouden op 13 december 1983 te Utrecht, stonden de volgende punten op de agenda:

- begroting 1984;
- IAWPRC-congres 1984 te Amsterdam;
- toekenning NVA-jaarprijs;
- diploma-uitreiking Hoger NVA-diploma.

In onderstaand overzicht zijn de ledenbestanden op 1 januari en 31 december en de mutaties in deze periode weergegeven.

2.2. Bestuur

Het bestuur vergaderde zesmaal in het verslagjaar. Tevens werd éénmaal met de commissies en éénmaal met de programmagroepen vergaderd. Uitwisseling van gedachten en planning van activiteiten voor het komende jaar zijn belangrijke facetten van laatstgenoemde besprekingen.

De samenstelling van het bestuur was na de voorjaarsvergadering als volgt (achter de naam zijn het jaar van aftreden en de periode van het bestuurslidmaatschap aangegeven):

	Aftredend in	Periode
dr. ir. W. C. Witvoet (voorzitter)	1984	2
ir. A. Kiestra (secretaris)	1985	1
ir. P. Bakker (penningmeester)	1984	2
ir. H. A. Meyer	1986	2
ir. R. T. Eikelboom	1986	2
ir. J. Weenink	1986	2
ir. J. H. Rensink	1986	1
J. Hut	1985	1
A. Poot	1985	2
dr. ir. F. Dijkstra	1985	1

2.3. Vertegenwoordiging

De NVA is vertegenwoordigd in de volgende nationale en internationale commissies en colleges:

- het bestuur van de Stichting tot uitgave van het tijdschrift H₂O (dr. ir. W. C. Witvoet);
- de Raad van Advies voor de redactie van het tijdschrift H₂O (ir. J. H. Rensink);
- het algemeen bestuur van de Stichting Toegepast Onderzoek Reiniging Afvalwater (lid: ir. A. Kiestra, plaatsvervangend lid: ir. R. T. Eikelboom);
- de European Water Pollution Control Association (lid Governing Council: ir. H. Ehrhardt, wetenschappelijk vertegenwoordiger: prof. dr. L. Lijklema);

– de International Association on Water Pollution Research (lid Governing Board: ir. H. Ehrhardt, Regional Editor: prof. dr. L. Lijklema).

- Water Pollution Control Federation (lid Board of Control: dr. ir. W. C. Witvoet);
- de Stichting Hydrologisch Centrum (lid: ir. C. F. Schuurman, plaatsvervangend lid: ir. J. Weenink);
- Commissie voor de waterverontreiniging, Raad van de Waterstaat (lid: ir. H. A. Meyer, plaatsvervangend lid: ir. A. Kiestra);
- Vakantiecursus Delft (lid: dr. ir. W. C. Witvoet).

3. Programmagroepen

3.1. Programmagroep 1 (algemeen)

Tijdens de voorjaarsvergadering op 29 april 1983 werd aandacht gevraagd voor het STORA-onderzoek.

De voorzitter van de STORA, ir. G. J. Bakker, belichtte de ontwikkeling van de STORA sinds de oprichting in 1971 en schetste enkele beleidslijnen voor de toekomst. Van de beschikbare gelden – momenteel circa f 2,5 miljoen – zal ongeveer 45% worden besteed aan het aandachtsgebied 'zuivering', 30% aan 'oppervlaktewaterkwaliteit', 15% aan 'verzameling en transport' en circa 10% aan participatieprojecten. Uit elk van de drie onderzoeksgebieden werd een onderwerp behandeld. Verder werd informatie verschaft over het onderzoekprogramma van de Nationale Werkgroep Riolering en Waterkwaliteit, waaraan STORA deelneemt. De najaarsvergadering op 13 december werd georganiseerd in samenwerking met de slibcommissie van de NVA. Het thema op die dag was: 'Zuiverings-slib anno 1983'.

Door vier sprekers werden aspecten behandeld, die samenhangen met het toepassen van slib voor agrarische doeleinden, zoals onderzoek, normstelling, saneren bij de bron wat betreft in slib ongewenste componenten, waarde van slib als meststof. Ook aan de toepassing van slib voor zwarte grond werd ruim aandacht geschonken. Zowel de voor- als najaarsvergadering werden goed bezocht en met een levendige forumdiscussie afgesloten. De samenstelling van de programmagroep is thans:

dr. ir. F. Dijkstra (voorzitter), ir. A. A. van der Koppel (secretaris), ir. J. van Selm, ir. C. F. Schuurman en ir. M. Tiessens.

3.2. Programmagroep 2 (verzameling en transport afvalwater)

In het afgelopen jaar had het door programmagroep 2 georganiseerde symposium als onderwerp: 'Berekening van rioolstelsels'. Tijdens de bijeenkomst op 16 november werd een achttal voordrachten gehouden, waarin aandacht werd geschonken

aan verschillende randvoorwaarden voor de berekening van rioolstelsels en aan de verschillende mogelijke berekeningsmethoden. Daarnaast werd een voorbeeld uit de praktijk gepresenteerd. Er bleek veel belangstelling voor dit onderwerp te bestaan.

De samenstelling van de programmagroep was eind 1983 als volgt:

ir. L. J. T. de Vreede (voorzitter),
ir. L. de Hoogt (secretaris), ir. W. de Groot,
ir. J. C. Meischke, ir. J. Bresters en
ir. W. Sauer.

3.3. Programmagroep 3 (afvalwaterbehandeling)

Op 24 maart 1983 werd te Slagharen het symposium 'anaërobe zuivering' gehouden. Hierbij werd nader ingegaan op de achtergronden en de ontwikkeling van het anaërobe zuiveringsproces en de praktische toepassing daarvan in de aardappelmeelindustrie. Het symposium werd georganiseerd in overleg met de Technische Commissie Anaërobie.

Allereerst kwam aan de orde de problematiek van de korrelvorming bij de anaërobe zuivering in het UASB-proces. Daarna werden de resultaten verteld van een onderzoek op semi-technische schaal naar de anaërobe zuivering van aardappelvruchtwater. Na deze bijdragen, die verzorgd werden door medewerkers van de Landbouwhogeschool Wageningen, kwam de praktijk problematiek aan bod in de vorm van het anaëroob zuiveren van het afvalwater van de AVEBE. Na enkele inleidingen werd een excursie gehouden naar het AVEBE-bedrijf 'O.K.O.' te de Krim.

Programmagroep 3 bestond in 1983 uit: ir. S. P. W. Franses (voorzitter), ir. J. H. J. M. van der Graaf (secretaris), ir. K. F. de Korte, ing. R. J. P. A. Kuilboer en ir. J. F. Laagland.

3.4. Programmagroep 4 (waterkwaliteitsbeheer)

De programmagroep heeft tweemaal vergaderd en wel op 27 april en op 4 november. Vanwege onvoldoende belangstelling werd besloten dit jaar niet deel te nemen aan het tweejaarlijkse congres 'Het Instrument'. Op de NVA voorjaarsvergadering van 29 april werd een toelichting gegeven op de voorgenomen activiteiten van de programmagroep in 1983.

Op 24 augustus werd in het Jaarbeurscongrescentrum te Utrecht een themadag georganiseerd 'Kwaliteit en kwantiteit in waterbeheer: conflict of coöperatie?' De dag werd door circa 110 leden bijgewoond. De dag mag als geslaagd worden beschouwd. Gedurende het verslagjaar was de programmagroep als volgt samengesteld: ir. F. Dijkman (voorzitter), ir. J. E. F. Landman (secretaris), ir. M. A. Heinsdijk, dr. H. A. M. de Kruijff en dr. ir. A. Klapwijk.

4. Regionale secties

In 1983 is door de Commissie Regionale Secties uitvoerig aandacht besteed aan het probleem, waarmee de sectiebesturen worden geconfronteerd, te weten de verminderde interesse van de leden bij de sectie-activiteiten.

Er is een aantal oorzaken te noemen van deze verminderde interesse:

– De hogere deelnemerskosten aan een excursie worden, naast de contributie, door veel sectie-leden een te grote uitgave geacht. Voor sommige leden zijn de declaratie- en verlofomogelijkheden bij de werkgever echter minimaal. De laatste tijd komt hierin evenwel een kentering.

– Een veranderde werksituatie zal in enkele gevallen van invloed zijn geweest op de verminderde interesse.

In overleg met het NVA-bestuur wordt op dit moment bekeken op welke wijze in deze situatie verandering is te brengen, waarbij tevens wordt bekeken op welke wijze wat financiële ruimte is te geven. Om de sectiebesturen gelegenheid te geven een eigen programma op te zetten en waarbij geprobeerd werd om zoveel mogelijk de verloren interesse terug te krijgen, is er in 1983 geen klaarmeesterdag georganiseerd.

In het verslagjaar is de heer J. Haas afgetreden als coördinator van de commissie in verband met zijn pensionering.

De samenstelling van het bestuur was in 1983 als volgt:

A. Poot (sectie Noord-Holland) voorzitter, F. Peijnenburg (sectie Zuid-Nederland) secretaris-penningmeester, J. Hut (sectie Overijssel), A. v. Pelt (sectie Midden-Nederland), H. Doyer (sectie Noord-Holland), J. v. Bessem (sectie Gelderland), M. Seele (sectie Zuid-Holland).

5. Opleidingen

De opleidingen worden vanuit het bestuur gecoördineerd door de heren ir. R. T. Eikelboom, ir. P. Bakker en ir. H. A. Meyer.

5.1. Commissie Opleidingen

De vierde Uitgebreide Cursus Techniek Afvalwaterzuivering '82/'83 is in mei 1983 afgesloten met de volgende resultaten

Cursusplaats	Aantal deelnemers	Geslaagd	Afgewezen
Alkmaar	21	15	6
Deventer	16	10	6
Tilburg	26	16	10
Utrecht	22	15	7
Zwolle	24	13	11
Totaal	109	39 (63%)	40 (37%)

Ir. Chr. Trentelman, cursusleider van de cursusplaats Utrecht, is op 21 september 1983 overleden. Hij heeft voor de Commissie Opleiding van de NVA veel en waardevol

werk verricht en zijn heengaan wordt dan ook als een groot verlies gezien.

De basiscursus Techniek Afvalwaterzuivering is in september 1983 voor de elfde keer van start gegaan. In totaal hebben zich 185 cursisten gemeld. De aanmeldingen uit de regio Zeeland waren dermate talrijk, dat is besloten een extra cursusplaats te kiezen, te weten Goes.

De verdeling is als volgt:

Utrecht	26
Zwolle	25
Groningen	14
Eindhoven	24
Dordrecht	28
Arnhem	25
Alkmaar	24
Goes	19
Totaal	155

In 1983 was de samenstelling van de Commissie Opleiding als volgt:

drs. A. A. Wismeyer (voorzitter), B. J. M. van Dinther (secretaris/penningmeester), ir. P. Bakker, dr. ir. H. J. Eggink, prof. dr. P. G. Fohr, ing. A. Kleijn, ir. H. M. J. Scheltinga en ir. R. Schutte.

5.2. Examen- en Begeleidingscommissie Hoger NVA-diploma

De examencommissie is in 1983 tweemaal bijeen geweest. In april 1983 bestond voor de vijfde maal gelegenheid examen voor dit diploma af te leggen. Hieraan namen 52 kandidaten deel; 18 slaagden voor het diploma en 34 legden de examens af. Tijdens de najaarsvergadering van de NVA op 13 december 1983 te Utrecht werd het diploma aan de geslaagden uitgereikt. Een uit drie leden bestaande commissie, geformeerd uit de begeleidingscommissie, heeft in overleg met de examencommissie voor de hogere opleidingen van de Unie van Waterschappen gewerkt aan een integratie van de hogere opleidingen van de Unie en van de NVA.

Dit overleg, dat uitmondt in de invoering van het zogenaamde bloksysteem – een indeling van de totale lesstof in zodanig gebundelde onderdelen, dat een aantal van deze gebundelde onderdelen voor alle genoemde hogere opleidingen van PBNA geldig zijn – kon op 20 december 1983 worden afgerond. Aan het bestuur van de NVA kan nu een voorstel tot vaststelling van genoemde blokindeling, voorzover van belang voor het Hoger NVA-diploma, worden gedaan.

Voorts is de begeleidingscommissie éénmaal met de commissie opleidingen van de NVA, met de commissie opleiding Riolerings en met het bestuur van de NVA bijeen geweest, teneinde alle door de NVA op gang gebrachte opleidingsactiviteiten te coördineren en op

elkaar af te stemmen. De commissie betreurt zeer het overlijden van ir. C. C. M. Trentelman, docent en examiner in het vak Scheikunde. Aan de samenwerking met ir. Trentelman bewaart de commissie de meest prettige herinneringen.

Het aantal belangstellenden voor deelneming aan de cursus blijft op peil; de indruk bestaat dat de belangstelling weer groeiende is. Wellicht als gevolg van de integratie van deze NVA-opleiding in het pakket van opleidingen, dat PBNA tezamen met de Unie van Waterschappen op de markt brengt. De samenstelling van de examen- en de begeleidingscommissie bleef het afgelopen jaar ongewijzigd. In de examencommissie hebben zitting: ir. J. van Selm (voorzitter), ir. A. J. Kempees (secretaris), ir. K. Dickema, ir. E. L. C. Koster, ir. R. Pepping, ir. J. H. Rensink en drs. A. A. Wismeijer, leden. Als contactpersoon voor de PBNA trad in 1983 op de heer M. Hellendoorn. De vergaderingen van de examencommissie werden bijgewoond door de rijksgecommitteerde, dr. ir. D. W. Scholte Ubink. De begeleidingscommissie bestaat uit de leden van de examencommissie, aangevuld met ir. P. Bakker van het bestuur van de NVA.

5.3. Commissie Opleiding Riolerings

Eind 1982 werd een werkgroep ingesteld met de opdracht een cursus voor te bereiden op het terrein van de inzameling en transport van afvalwater. Na de nodige voorbereidingen (inclusief het schrijven van het lesmateriaal) ging in september 1983 een proefcursus van start. Deze proefcursus wordt op twee plaatsen in het land gegeven. Het aantal aanmeldingen overtrof het aantal beschikbare plaatsen (50). De cursus omvat 35 lesavonden en wordt afgesloten met een examen.

Aangezien er kennelijk behoefte bestaat aan een dergelijke cursus is eind 1983 de werkgroep omgezet in een Commissie Opleiding Riolerings, die deze cursus in de komende jaren periodiek zal organiseren. Met het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer vindt nog overleg plaats over formele erkenning van deze opleiding. De commissie is als volgt samengesteld:

ir. M. K. H. Gast (voorzitter), ing. F. Enninga (secretaris), ing. A. G. van den Herik, B. J. M. van Dinther, ir. R. T. Eikelboom, ir. L. de Hoogt, ir. L. J. T. de Vreede en ing. W. W. J. Prinzhorn.

6. Internationale contacten en activiteiten

6.1. Excursie commissie

Van 7 tot en met 11 juni jl. heeft de door de NVA georganiseerde studiereis naar Engeland plaatsgevonden. De commissie, die deze reis voorbereidde, bestond uit de heren ir. H. A. Meyer, ir. L. P. Savelkoul en

ir. R. T. Eikelboom. De volgende projecten c.q. instanties zijn bezocht:

- Thames Water Authority
 - een aantal industrieën die zware metalen lozen (Faurey, Kaynar)
 - Water Research Centre te Stevenage
 - een drietal rwzi's (Beckton sewage plant, de grootste rwzi van Groot-Brittannië met een capaciteit van $2,4 \times 10^6$ i.e., Reading met een capaciteit van 420.000 i.e. en Rye Meads met een capaciteit van 500.000 i.e.).
- Tijdens deze studiereis is een goede indruk verkregen omtrent het waterkwaliteitsbeheer in Engeland, de behandeling van zowel industrieel als huishoudelijk afvalwater en het onderzoek dat op het gebied van de afvalwatertechnologie in Engeland wordt verricht. Dankzij de medewerking van de deelnemers kon een verslag van de studiereis worden opgesteld. Van dit verslag is bij het NVA-bureau nog een beperkt aantal exemplaren beschikbaar. Een beknopt verslag van de studiereis is gepubliceerd in het blad H₂O van 5 januari 1984.

6.2. Internationale commissie

De drie door de commissie belegde bijeenkomsten stonden in het teken van het twaalfde IAWPRC-congres, dat in september 1984 in Amsterdam gehouden wordt. Gelijktijdig wordt in de RAI de tiende Aquatech tentoonstelling gehouden. De combinatie congres-tentoonstelling wordt als bijzonder attractief ervaren. Met de organisatoren van de Aquatech wordt nauw samengewerkt. De organisatie van het congres is in handen gelegd van een speciaal hiervoor in het leven geroepen stichting BIC (Biennial International Conference 1984). Bestuursleden van de stichting BIC zijn: ir. H. Ehrhardt (voorzitter), ir. J. Weenink (secretaris), ir. R. R. Kruize (penningmeester), prof. dr. L. Lijklema, dr. ir. P. J. Huiswaard en dr. ir. W. C. Witvoet (leden). Het Organiserend Comité voor het congres bestaat uit het bestuur van de stichting BIC en de voorzitter van het Aquatech Advies Comité de heer J. G. Verwey. Het Organiserend Comité wijdt zich aan de organisatie van het congres in de meest ruime zin en is daartoe in 1983 een groot aantal malen bijeen geweest. In september is het 'second announcement' uitgebracht. Hierin is een gedetailleerd programma opgenomen. Naast het Organiserend Comité buigt het Programma Comité zich onder voorzitterschap van prof. Lijklema over het wetenschappelijk deel van het congres. In dit verband valt te melden dat circa 700 lezingen werden toegezegd waarvan er binnen de gestelde tijd, uiterlijk 31 december 1983 circa 250 feitelijk werden ingediend. De selectie van de circa 100 te presenteren lezingen zal medio maart zijn beslag krijgen. Aansluitend wordt hiermee het 'third

Announcement' geproduceerd.

Naast het 12th biennial IAWPRC-congres werd gewerkt aan andere internationale evenementen, zoals:

- IAWPRC symposia (International Association on Water Pollution Research and Control);

'Conceptie en constructie van installatie voor afvalwaterzuivering' maart 1983 te Oostende. 'Integration of ecological aspects in coastal engineering projects' juni 1983 te Rotterdam.

- EWPCA symposia (European Water Pollution Control Association) Straatsburg maart 1983.

München, mei 1983. De heer Scheltinga heeft hier een van de drie Nederlandse lezingen gehouden.

- WPCF (Water Pollution Control Federation)

Prof. Lijklema heeft de jaarvergadering in oktober 1983 te Atlanta bijgewoond.

- ATV (Abwassertechnische Vereinigung) Een vergadering van de ATV-commissie 'Aërobe biologische Abwasserreinigungsverfahren' in april 1983 is in verband met gebrek aan middelen van de commissie niet doorgegaan.

In 1983 traden in de samenstelling van de commissie geen mutaties op ten opzichte van 1982. De commissie was in het verslagjaar als volgt samengesteld:

ir. H. Ehrhardt (voorzitter), ir. J. Weenink (secretaris), prof. dr. P. G. Fohr, dr. ir. P. J. Huiswaard, ir. J. H. Jansen, prof. ir. A. C. J. Koot, ir. R. R. Kruize, prof. dr. L. Lijklema, drs. J. F. Noorthoorn van der Kruijff, ir. H. J. M. Scheltinga, dr. ir. W. C. Witvoet en ir. K. C. Zijlstra.

7. Technische commissies

7.1. Analysecommissie (normcommissie 390 01)

De belangrijkste onderwerpen van bespreking in de commissie zijn onderstaand in het kort samengevat.

- Normontwerpen en herziening van bestaande normen, waarbij moderne technieken steeds meer worden toegepast. Ook aan ontsluitingsmethoden voor slib ten behoeve van de bepaling van zware metalen en arseen werd aandacht besteed.
 - Ontwerpen van diverse ISO-normen en zonodig opstellen van commentaar.
 - Een aanvang is gemaakt met bespreking van mogelijkheden om te komen tot kwaliteitsbewaking van uitgevoerde analyses, een en ander in het kader van 'Good Laboratory Practice'.
- De voorzitter en/of secretaris nam(en) deel aan de vergadering van de normcommissie Waterkwaliteit van het Nederlands Normalisatie Instituut (vroeger: Coördinatiecommissie 311 Milieu). Enkele leden van de commissie bezochten een of meer vergaderingen van werkgroepen

in ISO-verband tijdens de bijeenkomst van ISO/TC 147 (Water Quality) in Den Haag van 17-22 oktober 1983.

Namens de commissie namen 2 leden aan de werkzaamheden van de werkgroep 'Atomaire Absorptie' deel en één lid aan de werkzaamheden van de werkgroep 'Chromatografie'.

Diverse leden van de commissie waren werkzaam in een aantal werkgroepen van de normcommissie waterkwaliteit, welke per onderwerp zijn of ad hoc worden ingesteld ter ondersteuning van de werkzaamheden in ISO-verband en/of ter voorbereiding van NEN-voorschriften.

De commissie is als volgt samengesteld: dr. W. Fieggen (voorzitter), drs. M. E. Slijk-huis-van der Harst (secretaresse), dr. M. van Ammers, drs. V. W. J. van den Bergen, J. de Boer, N. van Dael, H. L. Dijkstra, J. Gijsen, G. C. A. M. Heemskerk en dr. R. van Veen.

7.2. Slibcommissie

De slibcommissie heeft in een vroegtijdig stadium inzicht gekregen in de doelstellingen en mogelijke uitwerking van de Richtlijn Verwijdering Zuiveringsslib.

De richtlijn wordt door de Minister van VROM als handleiding gegeven bij het opstellen van provinciale plannen inzake slibverwijdering, in het kader van de Afvalstoffenwet. De heer drs. J. P. N. Smit (hoofdafdeling Afvalstoffen en Schone Technologie van dit Ministerie) heeft op dit onderwerp een toelichting gegeven. De ontwikkelingen rond de Unierichtlijn voor het gebruik van vloeibaar slib in de landbouw zijn van nabij gevolgd en de bereikte resultaten bediscussieerd. In diverse projecten van de STORA participeren slibcommissieleden als lid van de begeleidingscommissie. De resultaten van deze STORA-projecten worden dan ook in de slibcommissie besproken.

Ook worden de resultaten van het VROM-slibfreesproject gevolgd. Dit project is bijna afgerond en in het voorjaar van 1984 zal een eindrapport verschijnen. Bij de EG Cost-actie 68 zijn verschillende leden van de slibcommissie actief betrokken. De informatie uit deze internationale actie wordt ook binnen de commissie verspreid.

De gegevens van de slibenquête 1980 zijn gepubliceerd in H₂O (16) 1983 nr. 6. Tevens is onder auspiciën van de slibcommissie een overzicht gepresenteerd van de enquête 1976-1980 waarin duidelijk de toename van de slibkwantiteit en de verbetering van de kwaliteit tot uiting kwam (H₂O (16) 1983 nr. 25).

In het tijdschrift H₂O is tevens een verslag opgenomen van de excursie die de slibcommissie in 1982 heeft gehouden naar DSM, KNP en het slibverwerkingsbedrijf Mierlo (16e jaargang 1983, nr. 6).

In 1983 is de commissie niet op excursie geweest. Wel heeft in Brighton een gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de Engelse Water Industry. Het verslag van dit gesprek is in het eerste nummer van de 17e jaargang van H₂O gepubliceerd.

De slibcommissie is betrokken bij de voorbereiding van het EAWPC-congres, dat in mei 1984 te München wordt georganiseerd. De samenstelling van de slibcommissie per eind december was als volgt:

ir. H. M. J. Scheltinga (voorzitter),
ir. R. Karper (vice-voorzitter), mevr. ir.
L. E. Duvoort-van Engers (secretaris),
ir. H. J. van der Burg, dr. ir. H. J. Eggink,
ir. S. de Haan, ir. H. A. Meyer (namens het
NVA-bestuur), jhr. dr. ir. J. J. A. Ploos van
Amstel, jhr. dr. J. J. Quarles van Ufford,
ir. J. van Selm en drs. J. Verhaagen.
De aftredende leden Duvoort en Van Selm
zijn voor vijf jaar herbenoemd.

7.3. Technische commissie anaërobie

De commissie vergaderde in 1984 viermaal. Daarnaast is er door een aantal leden een workshop voorbereid over "Toxiciteit en adaptatie van anaërobe processen", dat in april 1984 te Veldhoven gehouden zal worden.

Een aantal leden van de TCA heeft deelgenomen aan de organisatie van het wetenschappelijk gedeelte van het Anaerobic Waste Water Treatment Symposium, dat in november 1983 te Noordwijkerhout georganiseerd werd in het kader van het lustrum van de Nederlandse Biotechnologische Vereniging.

De commissie heeft op verzoek van het Microbiological Resources Centre (UNEP/UNESCO/ICRO) te Stockholm informatie gegeven over 'Biogas and methanogenic treatment of agricultural and agro-industrial wastes' in Nederland. De samenstelling van de commissie is als volgt:

dr. ir. G. Lettinga (voorzitter),
dr. C. van der Drift (secretaris), dr. ir.
R. Zoetenmeyer, prof. dr. ir. C. Boelhouwer,
prof. ir. J. A. Roels, ir. J. H. Voorburg,
dr. ir. W. C. Witvoet en drs. D. J. Wijbenga.

8. Beoordelingscommissie NVA-jaarprijs

De commissie heeft in een viertal sessies de artikelen, die in de jaargangen 1981 en 1982 van H₂O zijn gepubliceerd en die betrekking hebben op de Afvalwaterbehandeling en het Waterkwaliteitsbeheer beoordeeld. Aan het NVA-bestuur werd voorgesteld de prijs toe te kennen aan mevr. dr. I. R. M. Hovenkamp-Obbema en de heren drs. S. P. Klapwijk en ir. J. E. F. Landman voor het artikel 'Biologische beoordeling van de waterkwaliteit in Noord- en Zuid-Holland' (H₂O 1982 pag. 406 e.v.). De overwegingen, die hebben geleid tot toekenning van de prijs zijn

tijdens de uitreiking van de prijs met oorkonde nader toegelicht door de voorzitter en opgenomen in H₂O 1983 pagina 596 e.v. De samenstelling van de commissie was in 1983: prof. dr. P. G. Fohr (voorzitter), ir. M. Marskamp (secretaris), ing. J. Teerink, P. L. Adriaansen, dr. ir. H. H. Tolkamp, ing. A. G. van den Herik.

de secretaris

Uitgebreide Cursus Techniek Afvalwaterzuivering

Door de NVA wordt voor de 5e keer de uitgebreide cursus Techniek Afvalwaterzuivering georganiseerd.

Deze cursus richt zich op de bedrijfsvoering van afvalwaterzuiveringsinstallaties, zowel huishoudelijk als industrieel, en op een verdieping van het inzicht van het bedienend personeel.

De cursus omvat ca. 30 lesavonden van elk 2 waarin onder andere wordt ingegaan op: bedrijfscontrole, zuiveringstechnieken, slibbehandeling, meet- en regeltechniek, automatisering en procesbeheersing. Eind augustus, begin september 1984 zal de cursus van start gaan in de volgende plaatsen:

1. Alkmaar
2. Tilburg of Dordrecht
3. Zwolle of Assen
4. Deventer of Arnhem
5. Utrecht.

Het cursusgeld is gesteld op f 800,- voor de gehele cursus inclusief lesmateriaal en examens.

Toelating tot deze cursus zal plaatsvinden, indien men aan één van de volgende voorwaarden voldoet:

- in het bezit zijn van het diploma basiscursus Techniek Afvalwaterzuivering
- HBO + ca. 1 jaar ervaring in het vak afvalwaterzuivering*
- HBO zonder praktijkervaring.*

In dit laatste geval wordt een stage op een aantal zuiveringsinstallaties vereist, inclusief een schriftelijke rapportage van deze stageperiode (ca. 2 weken).

* Naast het aanmeldingsformulier dienen kandidaten een schriftelijke toelichting in te sturen.

Aanvraagformulieren zijn verkrijgbaar bij het Secretariaat van de NVA, Postbus 70, 2280 AB Rijswijk.

De aanmelding sluit op 1 juli 1984. Nadere informatie: B. van Dinther, tel. 033 - 68 91 11.